

BAKIŞ

Yalnız ülkemizde değil tüm dünyada sosyal güvenliğin bunalımından söz ediliyor. Gerçekte bunalımın kaynağı sosyal güvenlik değil, ancak fatura sosyal güvenliğe çıkarılıyor.

Ülkemizde mevcut sosyal güvenlik kurumlarının hepsi mali sıkıntı içinde bulunuyor. Bu gibi durumlarda Türkiye'nin üyesi olmak istediği gelişmiş dünya ile karşılaştırmalı konumunu vermek her zaman öğretici olmuştur.

Sosyal güvenlik primlerinin GSYH içindeki payı OECD ülkelerinde %9,9 olup, aynı oran AB ülkelerinde %12'dir. Bu oran OECD verilerine göre aynı yılda, Türkiye'de %4,7'dir. Söz konusu düşük oranın 1993'te %4,1'e, 1994 de %3'e ve 1995 de %2,5 e düştüğü gerçeği unutulmamalıdır.

1992 yılı itibariyle 12'ler Avrupasının ortalama sosyal güvenlik harcamasının GSYH içindeki büyüklüğü %27,1'i bulmaktadır. Hollanda, Fransa, Danimarka'da Ulusal gelirin 1/3'ü sosyal güvenliğe harcanmaktadır. Sosyal güvenlik harcamalarının bilindiği gibi "Değişim" ve "Yeni Dünya Düzeni" sözcüklerinin çokça seslendirildiği 1980 yıllarının başından sonra yavaşlamaya başladığını izliyoruz.

Herkes "Değişim" e olumlu bakmış, örneğin Marks demiş ki; "Filozoflar bugüne kadar dünyayı açıklamakla yetindiler, oysa önemli olan dünyayı değiştirmektir." Mevlana "Dünle beraber gitti cancağızım, ne söylendiye düne dair artık yeni şeyler söylemek zamanıdır."

Değişim çeşitli düşünürlerin, önemli filozofların, dünyaya yön veren insanların dilinde büyümlü bir kavram olarak takdim edilmiş ancak değişimin ne yönde olduğu sorusu çoğu zaman sorulamamıştır.

Günümüzde özellikle sosyal güvenlik ve sağlık politikaları söz konusu olduğunda değişimin geriye doğru bir değişim olduğunu tespit ile işe başlamak zorundayız. Sözkonusu alanlarda çok bilinen, denenmiş iflas etmiş olguların çözümlerin hortlatılması süreciyle karşı karşıya olduğumuzu bilmek zorundayız. Olan açıkça 19.yüzyılın vahşi kapitalizminin yeni isimlerle, yeni kavramlarla ortaya çıkarılmasıdır.

Türkiye sosyal güvenlik harcamalarının ulusal gelir içindeki payı %10 eşliğinin bile çok uzağında olan bir ülke. Sosyal güvenlik sisteminin yük teşkil ettiği söylenemez. Türkiye'de toplam aktif nüfusun sadece %40'nın (gelişmiş ülkelerde ise %80-%90'ının) ücretlilerden oluşması ve 1980 ler sonrasında ekonomik büyüme ve sanayileşme hızının yavaşlaması kuşkusuz Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin güdüklüğünün en önemli nedenidir.

Sosyal güvenlik sistemlerine devletin katkı yapması kriz dönemlerine özgü bir durum olmamalı, devamlılığı olmalıdır.

Türkiye'de devletin SGS ne düzenli bir katkısı bulunmamaktadır.Son bir iki yıldır sisteme bütçeden yapılan transfer sosyal güvenlik sisteminin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır.

OECD ülkelerinin büyük çoğunluğunda devlet sisteme yasal zorunluluk gereği düzenli katkı yapma durumundadır. Sözkonusu katkı ortalama%29,2 kadardır.

Sosyal devlet kendiliğinden yahut birtakım ideolojilerin, düşünürlerin fantazisinin ürünü olarak ortaya çıkmamıştır. İnsanlığın temel bazı sorunlarına piyasa düzeninin çözüm bulmasındaki yetersizlik, mahzurlar, felaketler görüldüğü için ortaya çıkmıştır.

Bugün devleti küçültmeye yönelik çabalar artarken sosyal devletin kaldırılması gündeme gelmektedir. Yani dünya düzencilerinin devleti küçültmekten anladıkları devletin baskıya, sömürüye aracı olan, araç olan yanlarını ortadan kaldırmak değil aksine ücretsiz okulu, ücretsiz hastaneyi ortadan kaldırmaktır.

Sosyal devlet demek bütün değerlerin gerçek kaynağı olan emeğin ihtiyaç durumuna düştüğünde, hastalandığında, iş göremediğinde, yaşlılıkta onun ihtiyaçlarını karşılamak için yarattığı değerden en büyük payı alanlardan devletin vergi alıp emeği korumasıdır.

Devleti küçültmek, bu mekanizmayı, sosyal güvenliği ortadan kaldırmak demektir. Sosyal güvenlik, ya devlet tarafından kamusal bir hizmet olarak üstlenilir veya yoktur.

Sosyal güvenliği özelleştirmek sömürüye engel olunan bir alanı sömürü alanı haline getirmektir.

Ecz.Mehmet DOMAÇ
Başkan